

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Beantwoording brandbrief sektes in Twente	3958902		17 september 2025

Geachte leden van de raad,

Op 25 augustus 2025 ontving het college van de fractie van het CDA schriftelijke vragen over de brandbrief inzake sektarische bewegingen in Twente. Middels deze brief ontvangt u de beantwoording van deze vragen.

Vraag 1

Wat hebben de burgemeesters van deze 14 Twentse gemeenten doen besluiten om deze brandbrief te sturen?

Antwoord

De aanleiding voor het verzenden van de brandbrief is de constatering dat gemeenten onvoldoende wettelijke mogelijkheden en ondersteuning hebben om effectief op te treden tegen misstanden binnen gesloten groepen.

De burgemeesters benadrukken daarmee de noodzaak van:

1. Het ontwikkelen van specifieke wetgeving gericht op het aanpakken van sektarisch misbruik.
2. Het instellen van een landelijk meldpunt waarbij opvolging en procesregie zijn geborgd, zodat signalen niet blijven liggen en gemeenten niet alleen verantwoordelijk zijn voor opvolging.

Vraag 2

Hoe kijkt het college zelf naar het begrip 'sekte'?

Antwoord

Het begrip 'sekte' wordt niet gedefinieerd in wet- of regelgeving en kent daarmee geen juridische basis. Bovendien kan het gebruik van dit woord stigmatiserend werken en leiden tot onduidelijkheid over de rol van de overheid. Het college hanteert daarom, in lijn met landelijke richtlijnen, de term "gesloten (religieuze of levensbeschouwelijke) groeperingen".

Bij de beoordeling staat niet de levensovertuiging of geloofsovertuiging centraal, maar de concrete gedragingen en mogelijke misstanden die zich binnen een groep voordoen, zoals:

- dwang of intimidatie,
- fysieke of psychische onveiligheid,
- zorgmijding,
- schending van rechten of
- uitbuiting.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Deze werkwijze sluit aan bij artikel 6 van de Grondwet, waarin de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging wordt gewaarborgd maar ook grenzen worden gesteld waar deze vrijheid botst met andere grondrechten of de openbare orde.

Door dit gedragsgerichte perspectief kan de gemeente handelen op basis van feiten en risico's en wordt voorkomen dat religie of levensbeschouwing op zichzelf onderwerp van overheidsoptreden wordt.

Vraag 3

Wat zijn voor gemeente Hengelo de zogenaamde rode vlaggen in deze?

Antwoord

Het college ziet het als een belangrijke ontwikkeling dat psychische dwang, manipulatie en financiële uitbuiting in de toekomst strafbaar worden gesteld. Het Rijk werkt momenteel aan een wetsvoorstel om psychisch geweld – waaronder dwingende controle en groepsdruk – zelfstandig strafbaar te stellen. Deze wet moet ervoor zorgen dat ook sekteleiders, die via machtsmisbruik en groepsdruk misbruik maken van individuele leden, effectiever kunnen worden aangepakt.

Op dit moment is deze wet echter nog niet vastgesteld. Zodra hierover meer duidelijkheid bestaat, zal het college de raad informeren over de mogelijke gevolgen voor gemeentelijke taken en bevoegdheden.

Vraag 4

Is er samenwerking tussen de gemeenten op dit gebied?

Antwoord

Op casusniveau wordt er veel samengewerkt tussen gemeenten, bijvoorbeeld bij het uitwisselen van signalen en het gezamenlijk optrekken met ketenpartners zoals politie, OM en zorginstanties. Wat dit thema echter vraagt, is een systeemgerichte benadering die gemeente- en provinciegrenzen overstijgt en in sommige gevallen zelfs landelijke procesregie vereist. Een dergelijk structureel samenwerkingskader bestaat momenteel nog niet, waardoor samenwerking nu vooral ad hoc plaatsvindt.

Vraag 5

In de brief wordt het 'waterbedeffect' benoemd. Is deze trend al zichtbaar of is dit vooral een zorg?

Antwoord

In landen als Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk bestaat strengere wetgeving tegen sektarisch misbruik. Ook België werkt momenteel aan wettelijke kaders.

Omdat Nederland dergelijke regelgeving nog niet kent, bestaat het risico dat gesloten groepen zich juist in Nederland vestigen om streng toezicht in andere landen te vermijden.

Op dit moment zijn er echter geen concrete aanwijzingen dat dit daadwerkelijk gebeurt. Het blijft wel een reëel risico om rekening mee te houden.

Vraag 6

Welke rol speelt de Veiligheidsregio Twente bij dit onderwerp?

Antwoord

De Veiligheidsregio Twente heeft een ondersteunende rol, onder andere door:

- GHOR-inbreng bij situaties met zorgmijding of onveilige leefsituaties.
- Crisisbeheersing en communicatie bij incidenten met impact op de openbare orde of veiligheid.
- Regionale afstemming en kennisdeling met gemeenten en ketenpartners.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Vraag 7

Vanuit het Rijk wil men bevoegdheden naar gemeenten overdragen. Zijn dat alleen de taken of komt hier dan ook een financiële onderbouwing bij?

Antwoord

Het college is van mening dat middelen de taken moeten volgen.

Wanneer het Rijk besluit om aanvullende bevoegdheden of verantwoordelijkheden bij gemeenten te beleggen moet dit gepaard gaan met structurele financiële dekking. Dit principe is vastgelegd in de Financiële-verhoudingswet en vormt de vaste lijn in bestuurlijke afspraken tussen het Rijk en gemeenten.

Op dit moment is het gemeente Hengelo echter niet bekend of er vanuit het Rijk ook financiële middelen beschikbaar worden gesteld bij deze mogelijke taakoverdracht. Daarnaast is juridische duidelijkheid over gegevensdeling en privacy essentieel.

Vraag 8

Is er ondertussen een antwoord gekomen vanuit de beide demissionaire ministers?

Antwoord

Het college heeft kennisgenomen van de brandbrief. Er is nog geen formele reactie ontvangen van de ministers. Zodra deze binnenkomt, wordt de raad hierover geïnformeerd.

Vraag 9

Kan het college de raad informeren over de verdere stappen?

Antwoord

De raad wordt geïnformeerd bij nieuwe landelijke of regionale ontwikkelingen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

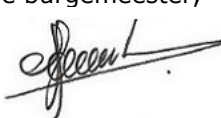
Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer D. Lacroix

De heer S.W.J.G. Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.